

Учитель 11

ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 2017

**УПРОВАДЖЕННЯ
ЗАКОНУ
ПРО ОСВІТУ**

Лист МОН України

**НОВА УКРАЇНЬСКА
ШКОЛА**

Навчання тренерів

**ПРОФЕСІЙНЕ
ВИГОРАННЯ
ПЕДАГОГІВ**

Профілактика

**ДИФЕРЕНЦІЙОВАНІ
ЗАВДАННЯ**

Українська мова

ЛОГІЧНІ ЗАДАЧІ

Розв'язання методом
вилучення

**ТЕАТРАЛІЗОВАНА
ФІЗКУЛЬТУРА**

**ЛИСТЯНІ
та ХВОЙНІ
РОСЛИНИ**

Музейний урок

**ВШАНУЙМО
ГЕРОЇВ**

Лінійка-реквієм

ЗНАК М'ЯКШЕННЯ ТАКИЙ ВАЖЛИВИЙ! ВЧИМОСЬ ВЖИВАТЬ ЙОГО СМІЛИВО

Урок з української мови у 2-му класі

*Ірина ЦИМБАЛ, учитель початкових класів, Вільшанська ЗОШ І–ІІІ ст.,
Городищенський р-н, Черкаська обл.*

Диференційований підхід, як і навчання у формі гри, допомагає учням повірити у власні сили, мотивує до пізнавальної діяльності та полегшує засвоєння складних тем. Пропонований конспект уроку гармонійно поєднує ці підходи, більше того — робить диференціацію елементом гри і не акцентує увагу на рівні підготовки учнів, що вкрай важливо для гуманізації освіти.

Тема уроку. Тверді і м'які приголосні звуки. Позначення м'якості приголосних знаком м'якшення.

Мета уроку. Формувати навички правильної вимови слів з м'якими і твердими приголосними, вміння позначати м'якість приголосних на письмі. Розвивати спостережливості, увагу, пізнавальну активність. Виховувати інтерес до мовних явищ, любов до рідної мови.

Матеріали та обладнання: предметні малюнки, кошик, ваза з осіннім листям, вирізані з кольорового паперу листочки різних кольорів, картки із силуетами дерев, мішечок, картки із завданнями, підручник "Українська мова. 2 клас" (М. Вашуленко, Г. Дубовик), мультимедійний комплект.

Попередня робота: двоє учнів — "природознавці" — готують міні-повіді про лань та оленя, один — "мовознавець" — заучує напам'ять вірш про знак м'якшення.

Хід уроку

I. Організаційний момент (1–2 хв)

Учитель. Сонце в небі прокидається.

Діти. Клас наш з друзями вітається. Добрий день!

Учитель. Натхнення вам усім, хто прийшов працювати.

Діти. Чому?

Учитель. Без натхнення-бо важко навчатись,
А також тому, що люблю я свій клас
І плідної праці чекаю від вас!

Діти. Ми любимо працю
І будемо старатися.

II. Емоційне налаштування на урок (2–3 хв)

1. Вправа "Чарівний мішечок"

— Діти, сьогодні у нас незвичайний урок, тож аби вам працювалося добре, ніщо не заважало, пропоную всі ваші страхи, поганий настрій, негативні емоції скласти до чарівного мішечка. Заховаємо його якнайдалі, а з собою візьмемо лише добрий настрій, старанність та кмітливість.

2. Девіз уроку

— Сьогодні пропоную вам працювати під таким девізом:

Фантазію свою вмикай,
Твори, розв'язуй, грай, вивчай!
Активним і уважним будь
І про кмітливість не забудь!

3. Очікування. Вправа "Мікрофон"

— Чого ви очікуєте від сьогоднішнього уроку? (Відповіді дітей).

— Я також сподіваюся, що наш урок буде цікавим і ви добре працюватимете.

III. Актуалізація опорних знань (7–10 хв)

1. Робота над загадкою. Анімований вірш "Осінь"

— Перегляньте відео, уважно прослухайте вірш і скажіть, про яку пору року в ньому йдеться.

— Так, справді, це осінь. Вона довго блукала по лісах та садах і завітала сьогодні до нашого класу. А що вона принесла із собою? (*Привертає увагу дітей до букета осіннього листя у вазі*). Осінь так поспішала прикрасити наш клас, що зірвала з маленького кленочка все листя. А йому так хотілося ще хоч трішки побути в барвистому осінньому вбранні! Допоможемо кленку? (*Відповіді дітей*).

— Після кожного виконаного вами завдання на деревці з'являтимуться листочки. А за старанну роботу ви теж отримуватимете листочки, якими зможете прикрасити свої деревця, і наприкінці уроку ми побачимо, як ви старалися.

Педагог роздає учням конверти з вирізаним з паперу листям та картки із зображеннями дерев: у хлопчиків — дуби, у дівчаток — берізки. Колір листя залежить від рівня підготовки учнів: для сильних учнів — червоне, для дітей із середнім рівнем підготовки — зелене, для слабких — жовте. Під час уроку вчитель пропонує дітям для виконання завдання відповідно до кольору отриманих листочків.

2. Мовна розминка “Блискавка”

Гра “Вчитель”

— Пригадаймо, що ми знаємо про звуки мовлення. Хтось із дітей (“учитель”) стає біля вчительського столу і ставить однокласникам запитання.

- Що ви знаєте про звуки?
- Які дві групи звуків розрізняють?
- Які звуки ми називаємо голосними?
- Скільки голосних звуків в українській мові?
- Що ви знаєте про приголосні звуки?
- На які групи поділяються приголосні?
- Ви добре впорались із цим завданням, тож на нашому дереві з'явився перший листочок.

Учні, які давали правильні відповіді, прикріплюють на своїх деревцях по одному листочку, “вчитель” — два.

3. Каліграфічна хвилинка

- Розгорніть зошити і запишіть сьогоднішнє число.
- Пригадаймо написання літери **О**, буквосполучень з нею.
- Подивіться ще раз, як слід правильно писати цю літеру. (*Демонстрація на екрані*).
- Перед тим як виконувати роботу, напишімо каліграфічно у повітрі такі букви та сполучення.

Оо Нь
Ооо Ня
Ос інь

- З поданих буквосполучень складіть слово і запишіть його. (*Осінь*).

4. Звуко-буквений аналіз

- Зараз ми виконаємо звуко-буквений аналіз слова *осінь*. Хто бажає працювати з картками, а хто з розсипанками? Хто хотів би попрацювати зі мною?

Учні працюють самостійно або у групі, виконуючи одне із завдань.

Розсипанки

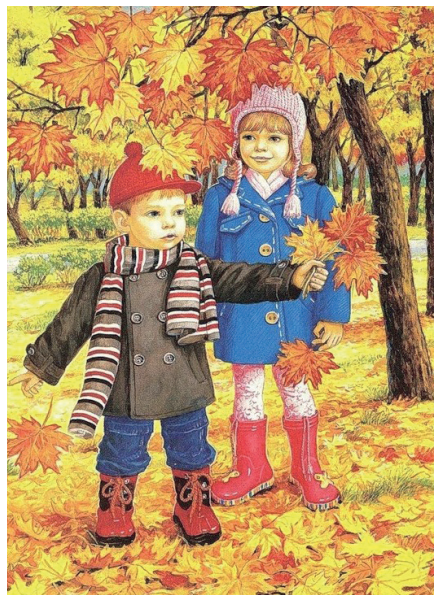
- Складіть з “розсипаних” слів речення та запишіть його.

Орієнтовний зміст завдання

У дворі, осінь, по землі, ходить, листя, стелить.

Картки

- За поданим малюнком складіть кілька речень і запишіть їх.

— Молодці, діти, ви добре впорались із завданням. Хто працював зі мною, може прикріпити до свого дерева один листочок, а хто самостійно — два. А я тим часом прикрашу ще одним листочком наше спільне дерево.

IV. Фізкультхвилинка (2–3 хв)

Осінь, осінь. Лист жовтіє,
З неба часом дощик сіє.

(*Стукають вказівним пальцем однієї руки по долоні іншої*).

Червонясте, золотисте
Опадає з клена листя.

(*Нахиляються вперед*).

Діти ті листки збирають,

(*Присідають, імітують збирання листочків*).

У книжки їх закладають.

(*Встають*).

Наче човники, рікою
Їх пускають за водою.

(*Роблять руками рух “ліхтарики”*).

З них плетуть вінки барвисті,
Червонясті, золотисті.

(*Кружляють на місці*).

Іванна Блажкевич

V. Мотивація навчальної діяльності (2–3 хв)

— Погляньте, сьогодні до нас завітали ще гості з осіннього лісу. Хто це? (*Демонструє зображення*). Так, це лань і олень. Наші природознавці приготували для вас повідомлення про цих тварин.

Орієнтовний зміст розповідей учнів

- Олені — благородні тварини, які мешкають у степах та пустелях. Забарвлення мають різне, переважно коричнево-жовте. На ногах у них ратички. Хутро м'яке, очі великі.
- Лань — дуже гарна, граційна і благородна тварина. У неї маленькі, але дуже сильні ніжки. У цієї тварини маленька голова й гостренькі вушка. Забарвлення рудувато-буре.

Учні, які готували доповіді, прикрашають свої дерева двома листочками.

— Діти, скажіть, що спільного у написанні слів *лань* і *олень*. (*Знак м'якшення у кінці*).

— А чим, на вашу думку, особлива ця буква? (*Вона не позначає звука, її ще називають "німою"*).

— Якщо ця літера не позначає звука, то навіщо вона нам потрібна?

VI. Оголошення теми і мети уроку (1–2 хв)

— Тема уроку — "Позначення м'якості приголосних знаком м'якшення". На уроці ми з'ясуємо, коли і для чого вживають цю букву, будемо закріплювати знання про тверді та м'які приголосні звуки, потренуємося писати слова зі знаком м'якшення.

VII. Вивчення нового матеріалу. Спостереження за мовними явищами (15–26 хв)

1. Робота з метаграмами

— А у нас нові гості — лісові звірята. Вони принесли нам цікаві завдання. Будь ласка, встаньте ті, у кого на столах червоні листочки. Вам принесла завдання прудка Білочка. Ви маєте записати слова-відгадки й скласти з одним із них на вибір речення.

Встаньте ті, хто має зелені листочки. Вам завдання від Їжачка: записати слова-відгадки парами і підкреслити в них букви, що позначають м'який приголосний звук, двома рисками, а ті, що позначають твердий, — однією.

Встаньте ті, у кого жовті листочки. Вам завдання від Ведмедика: записати слова-відгадки парами, визначити кількість букв та звуків у словах.

Орієнтовний зміст завдання від Ведмедика

Готують з мене кашу, плов
Й у супчик часом сиплють трішки,
Коли ж знак м'якшення додасть,
Із мене стане хиха кішка.

(*Рис — рись*)

Орієнтовний зміст завдання від Їжачка

Знак м'якшення — це чарівник.
З'явився знак — син раптом зник.

(*Син — синь*)

Орієнтовний зміст завдання від Білочки

Знають учні в нашій школі:
Слово це — синонім поля.
Якщо знак м'який додає,
Вийде родич оленяти.

(*Лан — лань*)

Педагог вивішує на дошці правильні відповіді, учні перевіряють свої завдання.

— Молодці. Прикріпіть іще по два листочки до своїх дерев. А я прикрашу новим листочком наше спільне деревце.

2. Робота з таблицею

— Погляньте на таблицю на екрані. Як ми вимовляємо кінцевий приголосний звук слів першого стовпчика? (*Твердо*). А другого? (*М'яко*).

син [н]	—	синь [н']
рис [с]	—	рись [с']
лан [н]	—	лань [н']

— Тож яка буква позначає м'якість попереднього приголосного у цих словах?

— Яку роль виконує ця буква?

— Прослухайте вірш, який підготував наш мовознавець.

Учень, який отримав індивідуальне завдання на попередньому уроці, читає вірш.

Я сам-один завжди мовчу,
Без приголосних не звучу.
Та на письмі, це знає всяк,
В пригоді стане м'який знак.

3. Вправа "Вузлик на пам'ять"

(*робота над правилом*)

— Зав'яжемо вузлик на пам'ять. Розгорніть підручники на сторінці 46. Прочитайте правило самостійно.

Учні читають правило, потім хором повторюють його: спершу хлопчики, за ними — дівчатка.

— А які ще букви позначають м'якість попереднього приголосного? (*Є, І, Ю, Я*).

4. Виділення твердих і м'яких приголосних у словах (робота з підручником)

— Зараз ми виконаємо вправу 128. Прочитайте вірш.

Батьківщина

Твоя це мати — Батьківщина.
Твій дім з малих дитячих літ.
Звідсіль дороги і стежини
Тобі лежать в широкий світ.

(*Лідія Компанієць*)

— Про що цей вірш?

— Якими іншими словами можна назвати нашу Батьківщину? (*Україна, Вітчизна*).

— Як пишуться ці слова? (*З великої букви*).

— Ваше завдання — виписати з вірша слова у два стовпчики: в один — зі звуком [т], а в інший — з [т']. Хто вважає, що зможе виконати завдання самостійно, покажіть зелений сигнал, а ті, кому потрібна

моя допомога — червоний. Дякую. Хто працюватиме самостійно, по завершенні роботи може скласти речення зі словом *Батьківщина*.

Зразок

[т]	[т']
тих	тільки

Учні перевіряють правильність виконання завдання, зачитуючи спочатку слова першого стовпчика, а потім — другого.

— Ще один листочок потрапляє на деревце, а ви причепіть листочки до своїх дерев: якщо працювали самостійно — два, а якщо разом зі мною — один.

VIII. Закріплення вивченого матеріалу (5–7 хв)

1. Інтерактивна гра “Магічні кошки” (робота в групах за комп’ютерами)

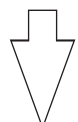

— Діти, пропоную вам попрацювати у групах. Завдання — розподілити слова у два кошки. У перший кошкі складіть слова зі знаком м’якшення, у другий — без нього.

Слова для гри: батько, кицька, шпилька, редька, опеньки, пилка, ложка, спинка, дочка.

— Молодці. Прикріпіть по два листочки на свої деревця.

2. Складання вірша з опорою на схему (колективна творча робота)

— Зараз ми з вами спробуємо скласти вірш. Підказками будуть малюнки. Називаючи їх та використовуючи подані до кожного рядка слова, ви зможете відтворити вірш. Не забувайте, що слова у поетичних творах римуються.

Ось			
На			
			
Щоб			

Відтворений вірш

Ось гуляє місяць жовтень,
На деревах листя жовте.

Працюймо старанно — хай наші листочки Красу подарують малому кленочку.

(Фото надіслане автором)

Дощик падає дрібненький,
Щоб росли в саду опеньки.

— Дякую вам. Назвіть слова з вірша, у яких є знак м’якшення.

— Молодці. Прикрасьте ваші деревця двома листочками. (Чіпляє листочок на спільне дерево).

IX. Підсумок уроку (2–3 хв)

1. Вправа “Мікрофон”

— Ви сьогодні були активними учасниками уроку. Висловіть свої враження від нього: чого ви навчилися, що нового дізналися, чи справдилися ваші очікування?

— Я рада, що ваші очікування справдилися.

2. Оцінювання результатів роботи

— Погляньте на наш кленочок! Деревце дякує вам, адже ви повернули йому красу. І ваші деревця теж виграють осінніми барвами. Прикрасимо ними дошку і помилуємося результатами нашої спільної роботи. Який могутній і гарний виріс ліс! Осінь шепоче мені на вушко, що ви молодці.

X. Домашнє завдання

Вправа 131 (різнорівневі завдання)

- **Червоні листочки:** записати загадку з відгадкою; підкреслити у словах букви, що позначають м’якість попереднього приголосного; зі словом-відгадкою скласти речення.
- **Зелені листочки:** записати загадку з відгадкою; підкреслити в словах букви, що позначають м’якість попереднього приголосного.
- **Жовті листочки:** записати загадку з відгадкою; підкреслити слова зі знаком м’якшення. ●

Оригінальні зошити від авторів інтегрованих підручників

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

- ☀ Робочий зошит № 1
- ☀ Робочий зошит № 2
- ☀ Зошит з інформатики
- ☀ Зошит для діагностичних робіт

2
КЛАС

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

- ☀ Зошит з розвитку зв'язного мовлення
- ☀ Тренажер з правопису: зошит № 1 і зошит № 2

SvitDovkola.org

Замовляйте комплект робочих зошитів для 2-го класу:

☎ (067) 504 5022, (050) 761 7259

@ books@dvsvit.com.ua

СВІТ
ВІСНИЦЬО